

NONPROFIT SZERVEZTEK SZÁMVITELE, ADÓZÁSA

Átfogó képet adunk az alapítványok, egyesületek gazdálkodási szabályairól, könyvvezetési, beszámolóképzési és bevételek feladatairól. Külön írásként szólnak a nonprofit szervezetek társasági adó, általános forgalmi adó és személyi jövedelemadó kötelezettségeiről. Foglalkozunk 1%-os kérdésekkel, az illetékszabályokkal, és kifutó közhasznú társaságok előtt álló döntési lehetőségekkel.

Nonprofit – Gazdálkodás

Alapítványok, társadalmi szervezetek gazdálkodásának általános szabályai

Ismertetjük a társadalmi szervezetek, alapítványok gazdálkodására vonatkozó előírásokat, a bevételek, cél szerinti bevételek, vállalkozási bevételek, és a kiadások elszámolására vonatkozó szabályokat valamint a közhasznú szervezetek gazdálkodásának sajátosságait.

Jogszabályi háttér

A nonprofit szervezetek gazdálkodási szabályairól a következő jogszabályok rendelkeznek:

- az alapítványok gazdálkodási rendjéről a 115/1992. (VII. 23.) Kormányrendelet,
- a társadalmi szervezetek gazdálkodó tevékenységéről a 114/1992. (VII. 23.) Kormányrendelet,
- a közhasznú szervezetek működésének és gazdálkodásának rendjéről, a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény.

A felsorolt jogszabályok előírásai tartalmazzák azokat a sajátosságokat, amelyeket a gazdálkodás során figyelembe kell vennie a civil szervezeteknek.

A gazdálkodás közös szabályai

A nonprofit szervezetek valamennyi formájára vonatkozatható alapelv, hogy azok elsődlegesen gazdasági – vállalkozási tevékenység végzésére nem alapíthatók, a gazdálkodásuk során elért eredményt nem osztják fel, hanem azt a létesítő okiratban meghatározott tevékenységre kell fordítaniuk.

Az egyes szervezetek gazdálkodásuk legfontosabb szempontjait a létesítő okiratban nevesítik. Így rendelkezni kell a létesítő okiratban – többek között – arról, hogy a szervezet:

- végezhet-e vállalkozási tevékenységet, és ha igen, azt milyen feltételek és korlátok között,
- konkrétan mely tevékenységeket végzi alaptevékenységként, és mely tevékenységeket minősít vállalkozási tevékenységnek,
- képez-e törzsvagyont – melynek csak hozama szabad felhasználású – vagy sem,
- mely személyeket hatalmazta fel képviseleti joggal, illetve a bankszámla feletti rendelkezés jogával.

Bevételek

Az alapítványok gazdálkodási rendjéről szóló 115/1992. (VII. 23.) Kormányrendelet 3. § (1) bekezdése, valamint a társadalmi szervezetek gazdálkodó tevékenységéről szóló 114/1992. (VII. 23.) Kormányrendelet ugyancsak 3. § (1) bekezdése a bevételeket kétféle módon különbözteti meg:

- a szervezet cél szerinti tevékenységéből származó bevételek,
- vállalkozási tevékenységéből származó bevételek.

Cél szerinti bevételek

A cél szerinti tevékenységéből származó bevételek típusai:

- az alapítótól, a támogatótól a cél szerinti tevékenység folytatásához kapott adományok, felajánlások (kézpénz, ingatlan, értékpapír, szellemi alkotások stb.),
- államháztartás alrendszeraitől kapott támogatások,
- a magánszemélyek jövedelemadójából tett 1%-os felajánlások,
- pályázaton elnyert támogatások,
- a cél szerinti tevékenység folytatásából származó árbevételek,
- befektetésből (bankbetét, értékpapír) származó bevételek,
- tagdíjbevételek (csak tagsági viszonytal rendelkező szervezeteknél értelmezhető),
- egyéb bevételek (pl. a szervezet célját szolgáló tárgyi eszközök és immateriális javak értékesítésének bevétele).

Vállalkozási tevékenységből származó bevételek

A vállalkozási tevékenységből származó bevételek főbb típusai: